

СВОБОДА
ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined)
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

2% ГОЛОСІВ ЗА КОМУНІСТІВ

Кожна акція викликає реакцію, і, якщо не брати цієї відомої правди під увагу в політичному плануванні, то вона може метастаєти на авторів такої односторонньої. Совецьким ультиматом про перетворення західного Берліну на демілітаризоване і знеуряджене, «вільне місто», проголошений саме в той день, коли в Америці відзначали День Подяки, приніс Совецям уже дві немілі несподіванки: він зменшував західний світ і викликав демонстраційний вияв антисовєтських настроїв у тій частині світу, на якій Москва тепер найбільше залежить — в Німеччині, а зокрема в західному Берліні.

Минулої неділі відбулися в західному Берліні вибори до місцевого 133-членного союму, який вибирає посади, що є наче берлінським автономним прем'єром. З 1,760,000 зареєстрованих виборців голосувало 95%, і, за остаточним підрахунком голосів, комуністи дістали кругло 2% голосів. Докладний поділ мандатів покищо не відомий, бо 80 послів вибирається тим у безпосередньому голосуванні, а 53 додаються окремим партіям за пропорційною системою. Але відомо, що комуністи не дістали ні одного мандату. Ця поразка ще прикріша для комуністів тому, що берлінці, вбачивши до виборчих домови, вважали цим разом свій голос за відповідь Хрущову.

Очевидно, без офіційного проголошення в Москві було відомо, що висхідні берлінські вибори не змінять становища совєтського уряду в справі Берліну, бо більшовики ніколи не рахуються з волею народів, за винятком частини настроїв і інтересів народу московського. У своїй минулоїжній промові в Сан Франциско державний секретар Дж. Ф. Доллес пригадав, що ніде, ні в одному випадку, комуністи протягом останніх 40-ка років не прийшли до влади внаслідок свободи вищої волі народу. В жовтні 1917 року і під час «громадянської» війни, себто в процесі порятування народів, що охопилися були до волі з вибухом російської революції, говорив про те, що червоні війська «на штихах» несуть і насаджують «диктатуру пролетаріату». У 1944/45 р. р. комуністичний режим в німйських сателітих країнах насаджувався через обман коаліції з іншими партіями — інтригами та палатиними революціями під охороною совєтських окупаційних армій. Проблема об'єднання Німеччини крутиться довкола принципу вільних виборів, від якого не хочуть відступити Аденауер і західні держави, але який рішуче відкидають Совети. Бо ні Хрущов, ані його східно-німйські комуністичні союзники не мають найменшого сумніву, що у випадку вільних виборів у Німеччині чи в будь-якій іншій країні світу, де існує комуністичний режим, комуністична влада зникне за ніч.

Звинувшись другу після американської найбільшої мілітарної сили, Совети спираються на силу, як на єдиному чинникові своєї політики. І тому й Захід не може не рахуватися із цим реальним чинником. Безвишнєдість ситуації у тому, що неможливо поступитися шанатам і виступати від принципів вільного світу, — водночас неможливо осягати з Советами компроміси, які не були б із шкодою для волі, добробуту і гідності людей. Тому в західному Берліні соціал-демократи з-під стегу його відважного посадики Віллі Брандта спротивилися напруженим свого партійного проводу в Західній Німеччині і рішуче відкинули концепцію неурядових та демілітаризації Берліну, знаючи, що в практиці вона означає формулу, яка уможливила Советам зливання всіх познач західної демократії і повну совітську окупацію найбільшого в центральній Європі міського обшару.

Совети пропонують «конфедерацію двох Німеччин» з гарантією збереження комуністичного режиму на території німйської, «суверенної» Східної Німеччини. У такому штучному творі демократія Західної Німеччини з її атмосферою волі, вільною господаркою, добробутом і культурою без політичної цензури — була б атракцією. Але вона була б безборонна супроти совєтських дивізій, відтягнутих на ліній Одрі-Ніси, чи шовнайдальше Висли.

Вислід виборів у Берліні є одним з найбільшочіших політичних доказів для Москви. Він бо доказує відому правду, що чим хто краще знає більшовизм, тим більше його засуджує і борюється. Крім того, чия могла Москва в обставинах теперішньої холодної війни зазнати дошкільної поразки, як те, що вільні люди поважали її так суттєво відомити, не зважаючи на те, що живуть на маленькому острові, оточеному з усіх боків совєтським морем? Тим то лекція берлінських виборів є для Москви дуже болюча і дуже грізна, бо з неї можуть скористати інші.

ДОБРИЙ ВИГЛЯД НА СТАБІЛЬНІСТЬ ЦІН

Економісти вже давно ствердили, що економіка ЗСД з кожним місцем поліпшується, бо від літа значно збільшилась продукція і постійно зростають особисті прибутки населення, яке може купувати чораз більше товарів, підтримуючи цим оживлений рух в торгівлі.

Проте, економісти все ще побоюються інфляції, отого «пестрака на тілі економіки», що загрожують добробуту, знецінюючи ошадності її громадян та весь їх мисток, оцінований долларами. У зв'язку з цим появилися різні поради, яким би то способом припинити інфляцію, яка не зменшувалася навіть під час економічної рецесії, бо ціни не переставали зростати.

Колішній голова економічних радників президента Айзенгавера, професор економіки Колумбійського університету Артур Бірнс пропонує, щоб Конгрес ухвалив законопроект про стабілізацію цін на товари і прийняв рухомою податкову скалку, згідно з якою висота податків залежала б від економічної лінійки чи звички і автоматично змінювалася, залежно від господарського становища.

Президент Айзенгавер заявив, що він не допустить до того, щоб демократичний Конгрес заважав збільшувати федеральні видатки, спричинюючи цим великі дефіцити в державному бюджеті та знецінюючи валюту.

Провідник демократичної більшості в Сенаті Ліндон Б. Джайсон заявив, що новий 86-ий Конгрес вестиме розважну фінансову політику і дбатиме про те, щоб не було заширюючих відхилень («ножич») у прибутках і видатках державної скарбниці.

Подібні заяви добре впливають на населення, яке заспокоюється і з більшим довірям ставиться до долара, тим більше, що в попередніх трьох місяцях індекс цін на товари не збільшувався.

Визначні банкіри заявили представникові агенції Юнайтед Пресс Інтервенел, що тепер є дуже добрі вигляди на стабілізацію долара, тобто на стабільність цін в ЗСД. Про це мають свідчити такі факти:

1. Свідомість того, що в країні збільшилась і збільшується продукція;
 2. Добрі вигляди в різних галузях промисловості не тільки ЗСД, але й вільного світу;
 3. Низькі ціни на сільськогосподарські продукти, які є найбільшочим часі також не повинні збільшуватися;
 4. Чораз глибша певність серед населення, що далша інфляція вже не загрожуює.
- Довіря до економіки країни вийшло це з того, що населення радо купує державні цінні папери, внаслідок чого протягом останніх трьох місяців державна скарбниця дістала від громадян 7 біліянів доларів. Спирчинилося до цього збільшення відсотків від державних позичок. Підвищення дисконта в банках федер. резерву теж загальмувало зріст інфляції, бо банки почали ошадніше брати гроші з федерального банку.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПІД ОБСТРІЛОМ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРОПАГАНДИ

«Голос мерців з імперіалістичної підпорітні»
У «Радянській Україні» з 30 жовтня появилися під цим наголовком стаття, перейнята духом типової більшовицької пропаганди. Про цю типістичність не говорять, а прямо кричать не тільки раз-у-раз повторюване слово «імперіалістичний», але й передусім наймішніші лайливі вирази, притаманні психологічному типу більшовицької. Живнати цих виразів без зайвої турботи про раціональні елементи дискусії (не зважаючи на псевдорациональний характер марксизму), це теж притаманність більшовицької ментальності. Якщо, однак, відразу видно, хто і як бере слово в зазначеній статті, щоїї після довшого вступу до відомого, кого і що ця пропаганда бере під обстріл.

Прийняв на Український Вільний Університет
Читаємо в статті: «Мова йде про виданий в Парижі збірник „Вільного Українського Університету“ (с. 1) який у Мюнхені. Збірник названо гучно: „Україна в рамках Східної Європи“. Тут опубліковано промови, статті і трактати, проголошені з трибуни в стінах вищої школи університету в Лувені, яка проводила „тиждень по вивченню України“ (До речі, добре розуміємо більшовицьке здивування, що може бути „Вільний Український Університет“, і хотіли б, щоб і читач статті на це здивування належно звернув увагу).

Далі наводяться наступні місця з передмови Екскеленції Апостольського Адміністратора Ів. Бучка, як автор статті зазначає, архієпископа і голови ради „Вільного Українського Університету“: „Вільний Український Університет виконує важливе завдання ознайомлення Заходу з українськими проблемами і робить це він на базі науки, отже об'єктивно“.

За установою добачається далі в статті конкретні особи, і ось як вказується на них: „І не тільки одного Бучка знаємо. Ми познайомимося з цілим виводком чистокровних українських буржуазних націоналістів з їх західноєвропейськими підвизниками в чорних реакційних справах, з „борцями“ за „долю України“. Це такі „знавці“ української справи, як проф. І. Мірчук, Ж. Леклерк, А. Шульгін, Р. Якимчук, Поль де Вінер, Л. Дупріс, М. Васильєв, Ф. Грегур, А. Кульчицький, абат І. Лешювич.

Від принципів до обстрілу
Від принципу автор переходить до обстрілу, що ніяк не влучає в ціль, якщо в дискусії влучним обстрілом можна вразити тільки речеві закиди. Збірник УВУ має напевно свої недоліки і хиби, але складається враження, що автор статті не вмів, не хотів

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В АМЕРИЦІ

Друга справа. Що українське знаємо чи то нашої вільної науки, чи то американської — творить цілість, на те казують факти, що передусім наша зорганізована спільнота мас його фінансувати і до неї йде заклики у „справі катедри в Колумбії. Ось на тілі цієї цілістичності українства у вільному світі треба розглядати й ту саму катедру, і треба згармонізувати з потребами українства в ЗСД і в Європі, бо ж наша спільнота в ЗСД найбагатша з усіх українських еміграцій і на неї в першу чергу лягають обов'язки за НТШ (Сарсель — ЕУ) і УВУ. Шойно в другій черзі лягають вони на нашу Канаду. Тільки конференція представників наших наукових організацій може встановити такий план для нашого українства на наступне п'яти- чи десятиліття і визначити чергу всяким проситам катедри.

Ось ця справа встановлення черги важливості всяких проситам мас основну вагу не тільки для розбудови нашого українства, а й для нашої визвольної боротьби. Бо наші матеріальні засоби в ЗСД і в Канаді не є необмежені. Вони є обмежені. В порівнянні з іншими організаціями спільнотами в ЗСД, ми навіть біди з Національним Фондом: лише коло 100,000 доларів на всі потреби. Якщо взяти до уваги всі пожертви на наукові цілі, то в ЗСД вони не перевищують 15-20 тисяч дол. річно. Для ілюстрації жертовності української спільноти в ЗСД, що має налічуватися коло півтора мільйона, подаю факти: за приблизно 10 років існування „жертвувало на Наукове Товариство ім. Шевченка“ — по сто і більше доларів; 10 організацій та 42 особи! Тому підкреслюю: наші обмежені засоби вимагають обмеження проситів і встановлення черги щодо їх невідкладності й важливості. Ті наші обмежені матеріальні засоби — це зброя й амуніція нашої визвольної боротьби і їх треба якнайдовше зберігати.

Що є невідкладне, нагале й найважливіше для українства — це публікація праць — англійських і українських. Ще року 1953-го Наукове Товариство ім. Шевченка пропонує Українському Конгресовому Комітетові в Америці план щодо англійського сектора. Знову звертаю увагу, що всілякі плани щодо англійських публікацій (історія, література, мова, економіка) вимагають фондів. Якщо їх розпочнемо це цього року — вислідом було шойно в 1961-62 або й 1963 році. Де взяти ці матеріальні засоби? Негайно треба бодай 50,000 дол. для розпочаття праці!

З українських праць, готових до друку і зголошених в НТШ, вичислюю тільки найважливіші: проф. В. Сичинського третій том Історії українського мистецтва „Українське“ малювання, графіка й

Ярослав Гриневич
КОЛИСЬ У ПІДЛЮТОМУ...

Весною дерева у Митрополічій горі в Львові обси-пані білим і рожевим цвітом, ніби білими й рожевими хмаринками, стягнутими з неба. У цю пору катедра св. Юра мала теж весняний вигляд, а її стиль рококо зливався гармонійно з цвітучими деревами. Навіть Пов многострадальний, що його кам'яну постать, нагу, вкрити тільки довгим кам'яним волоссям, видно із печери під церковними сходами, — не виглядав у той час таким грізним, як звичайно. А святий Юр, що на коні намірився списом на смока-дзюла, у весняному оточенні являвся веселим, шукаючим пригоди лицарем.

Крізь вітражі церковних вікон падало на підлогу соняшне проміння і кало на неї плями фіолетові, зелені, сині й жовті. Підлога складалася з таких самих кам'яних плит, з яких побудовані були хідники у місті. Поруч церкви — мешкальні будинки, складені з грубих мурів, стояли ніби середньовічна фортеця. В них лабіринт коридорів, дверей і сходів, в якому легко загубитися. В будинку пахнуло масстатична тиша. Тут живуть святоюрські достойники: пралаїти, мітраїти, шамбелли — у мітрах і фіолетових. Тут мешкають оо. Віленський, Чалеський, Войнаровський, Бачинський, Бобинський, Мишковський, Кузички і ін. Деякі з них з родичами. Часом у святоюрських мурах знаходили захист незначні люди: політичні збігліці із царської Росії по революції 1905 року. В р. 1922-го ми жия там поет Микола Вороний, що переклав пісню „Інтернаціонал“ на українську мову. Бо доля людська буває химерна!

Фронтон до церкви стоїть

митрополічій палаті, безпретейній, двоверховній будинку. Тут мешкає Митрополит Андрей, — постать, яка являється у нас раз на століття.

Вліті мої батьки, з нами, у Підлюті, літній митрополічій резиденції в Карпатах. Ліворуч бігу ріки Лімниця, на лівому, огорожений смерековим живошом, мала церква з кедряни, оподалік неї „біла палата“, а там під лісом джерело сірчаної води. Сюди приїжджають хворі на мильцях — і тут їх ошаджують, вертаючись додому здорові. А далі, — за парканом, над потоком, стоїть „чорна палата“, — там теж дома: для лікування хворих. Бо волею Митрополита с.с. щоб тут лікувалися всі хворі без виїмку.

Звичайно Митрополит другого дня по приїзді візитував запрошених гостей у „білій палаті“. Ми яко-так розташувалися у мешканні, усталі дерев'яні меблі, прості й невигадливі, — ліжка з сімниками, наповнені свіжою соломкою, і т. ін. Бо „біла палата“ — це властиво не палата, а така собі простора хата зі стінами, біленими вал-

ном, з дахом, відкритим гонтами, — обабіч хати просторі веранди. Навколо тієї „палати“ левада з пахучими травами, кілька овочевих дерев, — все це „відгороджене смерековим живошом від го-тищини, що веде рівнобіжно ріки Лімниця“.

Батьки клопочуться: на чому посадити достойного гостя? Бо годі ризикувати звичайним кріслом для його великої постаті. Батьки позичають фотель, мабуть і призна-чений для цієї цілі. Митрополит приходить, — при вході через двері похилив свою голову. Розпитус, якою була подорож, чи без пригод, чи масмо які побажання. Нам, дітям, дарує прегарні образки зі св. Землі, — і каже прийий до нього в митрополічій палату. Усміхнений, стискає руки батьків, нас гладить по головах.

Другого дня ми у його палаті, побудованій на узбіччя ріки Лімниця. Зараз, вище палати, лежали гранітні каміньки, що їх викнула колись вулканічна ерупція, і доступ на верх гори був утяжливий. Митрополічій палату побудував греко-католицький кардинал Сильвестр Сембратович.

Вона з кедру, всередині прикрашена емблемами кардинальського достойства: кардинальським капелюхом, різьбленим на меблях і де-не-де на стінах. Від палати, в напрямі на Осмолу, понад скелю Кіселяк над Лімницею вил плаї імени кардинала Сембратовича. Другий плаї вів у протилежний напрям — на Остоді, скелю Соїлі і село Ангелів.

Митрополіта відвідували у Підлюті різні достойники, церковні, світські, військові. Тоді гостинцем переїжджали карети й повози і видно було парадні строї гостей. Сам же Митрополит був одягнений скромно, у монашій расі — і тільки на урочисте свято чи у недільній Богослужбі являвся він у церкві в усій митрополічій красі митрополічій нощі.

Коли припинялась хвиля відвідин чужинцями Підлюто, ставало у нас знову тихо. Лише ріка Лімниця шуміла, — особливо тоді, коли падали дощі або спускали вди, збірали „за клязюво“ на Брустурах. Повні Лімниця була явищем грізним, і ми не раз мусили, серед нощі, споконувати речі, щоб відітати до

гуртом над Лімницею, до селі Кіселяк. Тут розпалювали велику ватру, кругом якої танцювали й співали. До нас прилучувалися мешканці Підлютої неукраїнці. Пляно вночі вертикались попри забудовані лісничого Керницького до дому.

Вдень молоді влаштували часту спортивні змагання, в яких особливо відзначалися брати Анатоль і Теодор Лубкашевичі, Леа Глинка і Деніс Керницький, пізніший учитель руханки в академічній гімназії у Львові.

На протилежній боці ріки Лімниця, на камеральній стороні, стояли будинки державного лісничого Древої. Пізніше там, у стін гори Кузьминець, побудовано захист Сестер Службениць.

Надлісничим у митрополічій добрах був Гануцук, лісничим — Керницький, гасан — Кузьман. Ного дочка панна Міня часту була в нашої церковці, хоч до-бре не розуміла відправ. Церковня буда з кедрового дерева й пахла живнцю. У великій святі і неділі Службу Богу відправляв тут Митрополит, у будні — святоюрські достойники. Тоді ми, уч-

ні, служили до Служби. Во-лі Кіселяк. Тут розпалювали велику ватру, кругом якої танцювали й співали. До нас прилучувалися мешканці Підлютої неукраїнці. Пляно вночі вертикались попри забудовані лісничого Керницького до дому.

Вдень молоді влаштували часту спортивні змагання, в яких особливо відзначалися брати Анатоль і Теодор Лубкашевичі, Леа Глинка і Деніс Керницький, пізніший учитель руханки в академічній гімназії у Львові.

На протилежній боці ріки Лімниця, на камеральній стороні, стояли будинки державного лісничого Древої. Пізніше там, у стін гори Кузьминець, побудовано захист Сестер Службениць.

Надлісничим у митрополічій добрах був Гануцук, лісничим — Керницький, гасан — Кузьман. Ного дочка панна Міня часту була в нашої церковці, хоч до-бре не розуміла відправ. Церковня буда з кедрового дерева й пахла живнцю. У великій святі і неділі Службу Богу відправляв тут Митрополит, у будні — святоюрські достойники. Тоді ми, уч-

Вступайте в чледи Українського Народного Союзу!

ІДЕМО, ІДЕМО...

Написав:

Ідемо! Ідемо! Автомашинами!
Серце аж рветься за Волгу... За Дін...
Думка вишарпана мрій наших паними.
Личево волі й пісням навазлогін.
Номер на п'ястках закрили ми латою,
шанку без номера маєм нову,
В "Броках" підписалих златоркою клятою
сам бригадир вистриг діру.
Всі ми підстрижені, гладко підголені;
в нас гузирня і вус замишні,
Чорним язиком ми ситі; вдоволені
Ідем додому, до жінки і дітей!
Всі ми вже сніг, пригноблені, зморщені;
ноги трясуться, шумить голова
В горлі щось дусить, а пальці покочені;
крутять в шлунку й зубів вже нема.
Ідемо хворі, розбиті, розковані;
в дурнях сукот, трахома в огах...
Ідем похилі, паралізовані;
зачирила нас малюря і цинга.
Голодом зморені, збиті роботою,
Ідем всі ситі, з хлібками в мішках;
С в нас промислина, та ми з охотою
Ловим кудри й мійки на п'ястках.
Іде й жінкою з набряклими жилами...
Всі рівноправні... Між ними салдат,
Ідуть, мов янги, з обтяженими крилами...
Зароблена геть матерів і дівчат.
Ідемо автими, раді новинами;
Омне за змарю пісню співа!
Авта загрули в болоті, годинами
стогнуть мотори... Уже й день замира.
Авта стислилися... Ідем підводами!
Думки лінем до рідних Карпат...
Ідем сміями, веселими водами...
Серце аж рветься до злихих хат.
Ідем підводами сопою скрипуками.
Бризкає сніг і болото на шлях.
Бродимо в мрях лугами квітучими...
Ідемо раді з сльозами в огах.
Ідемо, ідемо всі до залізниць
з таборів різних з безмежних степів.
Ідемо вальсами, раді і злісні всі;
тисцять тьма ресестрових рабів.
Ідемо в місто з думками розбійними;
між фабрики, між високі доми...
Нас зустрівають огни грабіними
люди, новітні й малі пацани.
Всі ми просвічені, сміло болакаєм:
"Куток героїстичний нам дав!"
Всі ми дадаєм, вотакає, какає,
руський матіє нам язык обматва.
Ідемо городом нами збаваним,
наміс есриваним з шаст і лісів,
Ідемо городом нами годіваним
із таборів ривених ланів.
Всі пошисаєм з хлібками до поїзду,
всі прощайсям рухливую юрбу,
Ногі нам мліють від дозого проїзду;
серце сміється, забуло журбу...
Ідемо поїздами дозодожиданим.
Ідем на Захід, за Волгу, за Дін...
Ідем вазомом вже давнєвечданим.
Личево сопою й вітрам навазлогін.
З дін ідем пустинною дикою,
Ідемо без жалю до темних людей,
Але з ненавистю в серці великою
до гордих творців безбожних ідей.
Бог нам прости́ть ту ненависть до злодія,
що зроби́ть усіх нас, і душить, і б'є.
А для забави у масці добродія,
дари і усмішки нам роздає.
Ідем додому в Верону заковану...
Серце здрисається... Чути десь грім!
Ідем в Верону герором збиковану.
Думка вже багить всю землю розжарену,
і мільйони хрестів і могил,
Синяє, неба обмиту, розжарену —
і день воскресний розкований сил.
СПАСЬК, квітень 1955.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Балтімор, Мд.

Листопадаві Роковини

Українська громада міста Балтімору та околиць гідно відзначила свято святого академіка 40-ліття Листопадавого Зриву 1918 року, яка відбулася з ініціативи та заходів 14-го Відділу ООЧСУ, при активній участі місцевого Осередку СУМА ім. Першого Листопада та Відділу ОБУА. Це свято відбулося в просторій залі оо. Редemptристів при Балтіморі й Вулф-ау-ленді. Велика зала була заповнена українськими громадянами. Вступним словом п. К. Ва-б'як, голова Відділу ООЧСУ, відкрив святочну частину. Він зазначив, що 1958 рік, являється ювілейним роком, коли в січні 1918 року в Києві було проголошено незалежну українську державу, а в листопаді того року у Львові проголошено самостійну Українську Народну Республіку. П. Ваб'як зложив подяку всім тим, що своєю працею причинилися до збереження цього національного свята, а саме: Осередку СУМА за підготовки виконання інсценізації, п. О. Мациорак за фортепианний супровід хорів і солістів, п. Д. Барис за мистецьке оформлення сцени, всім хористам, а зокрема диригентів хорів Впр. о. радників Василів Соловйов за його невтомну працю та великий вклад праці для мистецького збагачення свята. Всі о. Вас. Соловйов крім цього займається теж і підготовкою інсценізації. К. Ва-б'як привітав шанованого прелегента, недавнього поворотця з сибірського заслання, п. д-ра Антона Княжинського, якого святочна громада привітала довготривалими оплесками.

Д-р А. Княжинський звернув увагу на те, що цей Листопад обходимо порозкиданим по всьому світу, а різниця між ним від інших національних свят тим, що це свято тріумфу, нашої гордості. Як учасник визвольних змагань під час 1-ої світової війни, промовцю бачив жахливі сцени. Прелегент ствердив, що майбутнього бою, до якого приготувалася підлішня Україна, не програсмо. Бій цей мусимо виграти. Та революційна Україна вимагає, щоб еміграція гідно репрезентувала українську націю, та працювала в тому напрямі, щоб день свободи України при-спішати. За промову д-ра А. Княжинського, яка без сумніву не одного із присутніх ду-хово збудувала, святочна громада нагородила бурхливими та негаважними оплесками.

В склад програми входили хоріві точки, що їх виконали чоловічий хор 14-го Відділу ООЧСУ та жіночий, до якого входили жінки з різних місцевих організацій. Останній

гарно виконав пісню про Львів, слова О. Селезінка, муз. І. Чумова — "На Підзамчі". Виконання було так добре, що публіка домагалася повторення. Чоловічий хор виконав наступні точки: "Над гори до хмар" — Січинський — Люд-кевич; "Львів, Львовом будеш" — Т. Курпіта — Я. Вар-няк; "Марш дивізії" — Лисак-Садоский-Гнатичин; "Наш клич" — Л. Лепкий — О. Залесь-кий. Хор цей добре відомий нашій громаді, і цей черговий виступ не відразнявся від всіх інших, себто всі точки були виконані бездоганно. На окреме признание заслуговав сольове виконання, що його відспівав відомий тенор п. Ан-дрій Чорний, а саме "Спога-ди" — слова Я. Климовського, муз. М. Гентіша.

В програму святої академії входили теж і декламації. Відало віддекламували В. Леска, "Мій Львів" — п. В. Мельник та О. Ваб'як, "Львів наш" — А. Радь. Належно б підкреслити декламацію "Наш дороговказ" С. Муся-чука, що її з чуттям продекламувала п-а Д. Барис. Во-на теж по-мистецьки удеко-рувала сцену, на якій видні-ся Ю. та на загальному тлі Львівський ратуш, на якому пролам'яного морозного ран-ку 1-го листопада 1918 сво-бодно повіяв блакитно-жов-тий український прапор, що рівночасно голосив про наці-ональну свободу українського народу.

До речі буде згадати і про останню точку святої про-грами, а саме про інсценіза-цію д-ра Гр. Лукиничного, який спеціально на це свято написав коротку сценку п. н. "В Головній Команді". Цю ін-сценізацію виконали члени місцевого Осередку СУМА. Виконавцями були: Ст. Полі-щук, А. Пізидя, Г. Войтович, О. Сидлак, М. Вацлавів і ю-ний сумівець Ремський.

Цікавою точкою свята був апель комбатантів місцевого ОБУА. До апелю стало три генерації наших комбатантів. Коротким словом до присут-ніх звернувся голова Відділу майор П. Калиновський, за-значаючи, що тим апелем ашановується тих україн-ських воїнів, що впади в бороть-бі за ідеї, що їх видивгував 1-ий Листопад, та ашанову-ється їх учасників визволь-них змагань, що ще живуть між нами.

Це свято Листопада, що від-булося 16-го листопада заслу-говує на окреме відзначення не лише тому, що це сорок-річчя Листопадавого Зриву, але теж тому, що різниця воно від попередніх своєю програмою, за що подбали ін-іціатори його, а в першу чер-гу згадуваний вище дири-гент в.ч. о. радник В. Соловйов. Бо так як сорок років тому український Львів був цен-

тром уваги, де рішались важ-ливі історичні події нашого народу, так же само й тут вся увага централізувалася біля на-шого міста Льва, який зали-шався все так українським Львовом, бо Львів даний Во-гом нікому іншому тільки у-країнському народові. Свято розпочато співом а-мериканського а закінчено співом українського гімну. Слід ще згадати, що п. К. Ва-б'як виготовив був по-ми-стецькою програми, на ок-ладницю яких бачимо галузки червоної калани, в горішній частині напис "Листопадавий Зрив", вище дата 1918 — 1958, а в центральній частині Цер-ку св. Юра та Львівський ратуш з прапором. Чистий дохід із зібраних грошей призначено на укра-їнських інвалідів.

Т. Нарик

Шинаго, Ілл.

Святочне відкриття Українського Національного Музею

26-го жовтня ц. р. відбулося святочне відкриття УНМ в Шинаго. Відкрив його д-р М. Сминович із екс. директором Калеником Лисюком, і віддав українському громадянству до прилюдного відвідування.

Музей займає два поверхи у власній дім і має два відділи: історичний (з долами: княжою, гетьманською та ви-звольними змаганнями ХХ стол.), народного мистецтва, відділ науковий, української історії, літератури. Окремі кімнати призначені основ-ним, д-рові М. Сминовичові

і п. Каленикові Лисюкові, що їх виповнили своїми драми-експонатами. Особне місце зай-мають світлинні основників і опікунів музею. Дальші при-міщення займає бібліотека й архів.

По офіційним відкриттю від-бувся в аудиторії СУМА бен-кет і концерт. Під час бенкету промовляли: член Управи Ю. Каменецький, який привітав присутніх, проф. Р. Смал-Стоцький — голова Ради Опі-кунів, та п. Каленик Лисюк. Відчитано велике число при-віт, надісланих з Америки і з різних країн. Присутня на бенкеті гості з-поза Шинаго, п-і Стецько, виголосила гаря-чий привіт, прийнятий бур-хливими оплесками. В кон-цертній частині взяли участь солісти: п-і Войко і п-і Ко-стелина, танцювальна група п-і Шуть (СУМА) і хор СУ-МА під дир. проф. Плешкеви-ча. Всі ці виступи прийняли рясними оплесками. На благо української культури провели молитви о. Вілєцький і о. д-р М. Ваарик. Переведена збо-рою 2500 дол., а декларації 300. По відкритті відві-дало Музей 550 осіб.

УНМ

Професор Гарвардського уні-верситету Алекс Іскелес сказав у своєму виступі, що — всу-переч загальноприйнятій оцінці — чим вище стоїть людина на со-ціальному драбині, тим більше вона сміється. Проф. Іскелес дивертить, що це правило сто-сується в однаковій мірі мешка-нців південних і північних країн.

В пам'ять та на свіжу пам'ять

бл. п. ІРИНИ ЛУЦЬКОЇ
складано з зібраних \$48.00,
на Українських інвалідів — \$20.00.

Дмитро ГОЛОВАТИЙ
Василь ФЕДЕНІЙ
Володимир ГУМЕНЕЦЬКИЙ
Максим ЧОРНИЙ, всі з Питебурга

В пам'ять та на свіжу пам'ять

бл. п. ІРИНИ ЛУЦЬКОЇ
складано — \$10.00
на Наукове Товариство ім. Шевченка
Павло і Анна ПІПКУЛА з Питебурга

В пам'ять та на свіжу пам'ять

бл. п. ІРИНИ ЛУЦЬКОЇ
складано — \$10.00
на Наукове Товариство ім. Шевченка
Катерина БАГАН з Питебурга

В пам'ять та на свіжу пам'ять

бл. п. ІРИНИ ЛУЦЬКОЇ
складано — \$10.00
на Наукове Товариство ім. Шевченка
Остап МІСЬКІВ з Родиною з Аліспіні

Українська Літературно-Мистецька Хата

3 Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку повідомля-ють, що в п'ятницю, дня 12-го грудня ц. р. в приміщенні Кло-бу молодий український піаніст Роман Рудницький виступить із концертом творів Баха. Цей концерт буде першим у серії чо-тирьох концертів архитворів для фортепіано, що відбудуться заходом Нью-Йоркського Українського Літературно-Мистець-кого Клубу у днях 12 грудня ц. р. і 9 січня, 13 лютого і 13 бе-резня 1959 року у Нью-Йорку. Програму пояснюватиме д-р Ан-тін Рудницький. Початок о год. 8-й вечора.

Вступайте в члени УНСОЮЗУ

В НЕДІЛЮ, 14-го ГРУДНЯ 1958 р. Год. 2:00 по пол.

На грийд New Farmers Oval 2, при 69-й вул. і Metropolitan Ave., Middle Village, L. I.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

за ЧАШУ АМЕРИКИ (CHALLENGE CUP)

УСК (Нью Йорк) — GIULIANA S.C.

ПЕРЕДЗМАГ: год. 11:30: УСК (юньйорн "В") — ЛІТОВЦІ (юньйорн)

год. 12:45: УСК (юньйорн "А") — GREEKAMERICANS (юньйорн)

ДОЗД: BMT Canarsie Line до Myrtle Ave., а звідси переїстися на Metropolitan Ave.

Train та Іхати в сторону Middle Village до останньої зупинки.

Увага! ДЖЕРЗІ СІТІ й ОКОЛИЦЯ! Увага!

ПОКАЗ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛЬМІВ

в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ — в ДЖЕРЗІ СІТІ

при Фліт і Окленд вулицях,

в такому порядку:

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА”

СУБОТА, 13-го ГРУДНЯ 1958 р.

ОДИН ПОКАЗ год. 7:30 веч.

НЕДІЛЯ, 14-го ГРУДНЯ 1958 р.

ДВА ПОКАЗИ год. 5:00 і год. 7:30 веч.

Історичний фільм

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ”

СУБОТА, 20-го ГРУДНЯ 1958 р.

НЕДІЛЯ, 21-го ГРУДНЯ 1958 р.

ті самі години.

„МАРУСЯ” (Ой, не ходи Грицю)

СУБОТА, 27-го ГРУДНЯ 1958 р.

ті самі години.

ПО ЦІХ ФІЛЬМАХ ПІДІТЬ ДРУГІ.

СПЕЦІАЛЬНА УВАГА для ТАНЦЮРИСТІВ в ДЖЕРЗІ СІТІ!

НАВЧАННЯ ПЕРЕВЕДЕ САМ — АВРАМЕНКО.

В часі навчання фільми — апропо цього місяця

лекції будуть кожної СУБОТИ від год. 5:00 для всіх

(ДІТЕЙ і СТАРШИХ).

Кожної НЕДІЛІ — від год. 3:00 до 5:00 для старших

і молоді.

Звертається увагу Платони СУМ-ові, Рідина Школі-Українознавства, МУН-ові, ОДУМ-ові й другим, старшим і дітям, щоб використали цю нагоду і навчилися наших чу-дох українських танків — під проводом АВРАМЕНКА.

ВІДВІДУЙТЕ НАШІ УКРАЇНСЬКІ ФІЛЬМИ!

Записуйтеся на курси Танків, під проводом АВРА-МЕНКА.

По всі інформації даватимся до Головної Школи:

AVRAMENKO STUDIO

4 St. Mark's Place — New York 3, N. Y.

Tel.: AL 4-7655

СЕРДЕЧНО ДЯКУЄМО...

Олеся і Лідія Грищенки складають сердечну подяку організаторам недавньої мистецької виставки в Нью-Йорку, а саме Голові Об'єднання Мистців Українців в Америці мист-цеві С. Гордицькому і заступникові Голови ОМУА мистцеві С. Литвиненкові, Президенту Українського Інституту Аме-рики п. В. Джусові і Директорів Інституту п. Ю. Ревасі, Панасту С. Сумишам і д-рові В. Гордицькому та всім відві-дувачам виставки, що причинилися до її успіху.

Окрема подяка належить від нас Редакції „Свободи” і її англійському додатку за постійне інформування про виставку, яке стало підставою для інформації всієї іншої української преси в широкому світі.

Вертаючись до Франції, ми незвичайно мило згадуємо всіх наших нових друзів, які показали нам Нью-Йорк та укра-їнське культурне життя в ньому. Всім їм складаємо щире спасибі та, з нагоди недалеких Свят Різдва Христового, і Нового Року, бажаючи всього щастя і добра.

Нью-Йорк, 8 грудня 1958.

Олеся і Лідія Грищенки

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього
відійшов від нас у Вічність
дня 25-го листопада 1958 року,
НАШ НАДРОЖНИЙ МУЖ, БАТЬКО
І ДІДУСЬ,
Всч. о. ВАСИЛЬ СУШКО

Складаємо сердечну подяку Вишескопосланцям: Владиславу Митрополиту Консантинові і Єпископу Поль-сифу за молитовну участь в дні Похорону, Вишескопос-ланцям і Всесвітньому Опіку деканові А. Трешневському, Дм. Шулені, Вас. Соловйові, Л. Дорошіві, І. Лебедюку, Мис-Старухові, Вол. Ковалеві, Петрові Мельничукові і Ст. Готрі, за відслуження Божественної Заупокійної Служби Вождю, Па-нахиді і сущим Похороню, Церконею Хороні під управле-нням о. Семюти і м.т. Бойкові і Захаркові, за зведення сина-ми цих сумних Відривів і усім Звояним і Незвояним При-телям за численну участь в Панахидях і Похоронах і за ви-селюні спвітчуться в нашому горю.

Сердечно дякуємо о. парохоні П. Мельничукові, за поміч і розраду в дні нашого горя, як і п. о. Хархалісові і д-рові Лемішіві, за першу поміч в хвилях смерті.

Якнайширше дякуємо за похоронну Службу Служби Вождю, кн.т. і похоронні на церкву св. Михайла в Балтіморі і синахидях.

Дуже дякуємо п-ні М. Хархаліс, за труд в підготовці сумної трапези і панам Д. Харині і Валентині Луцці, за цю-ру поміч і в угодній священстві і гостій під час трапези.

Просимо Милосердяного Господа, щоб благословив Вас усіх своїми Ласками.

Горем прибиті:
МАРІЯ — дружина
ДІТІ І ВУЛКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧІЙ КЛУБ в НЬО ЙОРКУ
запрошує — ВШ. Пань — на

НЕДІЛЮ, 14-го ГРУДНЯ 1958 р. — на

ДОПОВІДЬ — Олександрі Животно —

МАРІЯ МАРКО ВОВЧОК з нагоди подвійної річниці.

ПОЧАТОК о год. 3:30 по пол., в домі при 78 Е. 8 вул.

УПРАВА КЛУБУ

Парохія св. Духа в Брукліні

— уладжує —

в НЕДІЛЮ, 14-го ГРУДНЯ 1958 р.

в залі

УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ДОМУ

216 Grand Street в Брукліні

виставу народної оперети

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА”

Слова — І. Котляревського Муз. — М. Лисенка

Дохід з вистави призначається на будову української

парохіальної школи в Брукліні.

ПОЧАТОК — о год. 6:00 вечора ВСТУП — \$1.50.

АНСАМБЛЬ АКТОРІВ ЛЕГКОГО ЖАНРУ

— влаштовує —

в неділю, 14-го грудня 1958 р.

в год. 7:00 вечора

в залі УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛІ

180 Вільям вул., в НЬОАРКУ, Н. Дж.

ІМПРЕЗУ

ГУМОРУ, РОЗВАГИ, ВІДПОЧИНКУ

ПРИГАДАЙМО ЛЬВІВ

В ПРОГРАМІ:

НАСТРОСВІ

СЕНТИМЕНТАЛЬНІ

ВЕСЕЛІ ПІСОНЬКИ

ВІДОМИХ І НЕВІДОМИХ АВТОРІВ

ПРО ДАЛЕКІЙ ЛЬВІВ

ІМПРЕЗА ОФОРМЛЕНА КОСТОВОМ І ДЕКОРАЦІОНО

ВІКОНАВЦІ:

АКТОРИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

Вал. КАЛІН — Іванко КОНОНІВ

Яр. ПІНОТ-РУДАКЕВИЧ — Вол. ШАПАРОВСЬКИЙ

Програму веде — ВОЛОДИМИР ШАПАРОВСЬКИЙ

Музичний супровід — проф. БОРИС БАЗАЛІЙ

Оформлення сцени — ФЕДІР ЛУДІНІН

КВІТКИ ВСТУПУ: \$2.00; \$1.50; \$1.25

„БАЗАР” — „ГОВЕРЛА”

ГОЛОВНА УПРАВА

Т-ва Українських Інженерів Америки

— скликає —

на суботу, дня 20-го грудня 1958 р.

на год. 2:00 після обіду

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ

на які оцим відкрито запрошуємо Вас.

Збори відбудуться

в домі Товариства — при 2 Іст, 79 вул.

в Нью-Йорку.

Після Загальних Зборів відбудуться тамже

о год. 8:00 вечора

Товариська Зустріч — Чайний Вечір

з БУФЕТОМ.

на що рівнож запрошуємо Вас з Шановною Родиною

та Вами запрошеними Гістьми.

За Головну Управу Т.В.І.А.

Іван Жуковський, голова Овн Кляпан, секретар

Об'єднання

Демонстративної Української Молоді

Tel.: Orchard 4-2563